

DECIZIE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Sergiu Gnatiuc, reprezentat de avocatul Diana Sanduleac,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Gnatiuc și Elena Gnatiuc împotriva lui Sergiu Gnatiuc cu privire la constatarea nulității certificatului de moștenitor legal, a faptului acceptării succesiunii, recunoașterea cotei-părți din patrimoniul succesoral și partajarea patrimoniului,

împotriva încheierii din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins cererea depusă de Sergiu Gnatiuc privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 16 mai 2018 Boris Gnatiuc și Elena Gnatiuc au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Gnatiuc cu privire la constatarea nulității certificatului de moștenitor legal, a faptului acceptării succesiunii, recunoașterea cotei-părți din patrimoniul succesoral și partajarea patrimoniului.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată s-a admis integral; s-a declarat nulitatea absolută a certificatului de moștenitor legal nr.5644 din 15 noiembrie 2017 pe numele lui Boris Gnatiuc, eliberat de către notarul Lucia Matușevschi; s-a constatat faptul acceptării succesiunii de către Boris Gnatiuc și Elena Gnatiuc prin intrarea în posesie asupra bunurilor imobile compuse din teren cu suprafața de 0,7766 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul com. XXXXX, teren cu suprafața de 0,0553 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul com. XXXXX, teren cu suprafața de 0,3300 ha cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul com. XXXXX; s-au recunoscut cotele-părți din patrimoniul rămas după decesul lui Oleg Gnatiuc după trei moștenitori de clasa I – Boris Gnatiuc, Elena Gnatiuc și Sergiu Gnatiuc; s-a dispus partajarea patrimoniului succesoral după decesul lui Oleg Gnatiuc compus din : teren cu suprafața de 0,7766 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul com. XXXXX, cu valoarea de 12 819, 73 de lei, teren cu suprafața de

0,0553 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul com. XXXXX cu valoarea de 783,04 lei, teren cu suprafața de 0,3300 ha cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul com. XXXXX, cu valoarea de 4 488, 33 de lei; s-a atribuit în natură lui Boris Gnatiuc și Elena Gnatiuc terenul cu suprafața de 0,0553 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul com. XXXXX cu valoarea de 783,04 lei, teren cu suprafața de 0,3300 ha cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul com. XXXXX, cu valoarea de 4 488, 33 de lei; s-a atribuit în natură lui Sergiu Gnatiuc terenul cu suprafața de 0,7766 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul com. XXXXX, cu valoarea de 12 819, 73 de lei; s-a încasat din contul lui Sergiu Gnatiuc în beneficiul lui Boris Gnatiuc și Elena Gnatiuc suma de 5 032, 24 de lei, ca sultă, proporțional cotei-părți atribuite din patrimonial succesoral; s-a dispus introducerea în Registrul bunurilor imobile, modificările corespunzătoare conform hotărârii; s-a încasat din contul lui Sergiu Gnatiuc în beneficiul lui Boris Gnatiuc și Elena Gnatiuc cheltuieli de asistență juridică în sumă de 4 000 de lei, iar în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 233, 63 de lei.

La 12 februarie 2019, Sergiu Gnatiuc a declarat apel împotriva hotărârii din 20 decembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost respinsă cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Sergiu Gnatiuc ca fiind depus cu încălcarea termenului prevăzut de lege.

La 10 aprilie 2019, Sergiu Gnatiuc, reprezentat de avocatul Diana Sanduleac a depus cerere de recurs, împotriva încheierii din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, recurentul a indicat dezacordul cu încheierea contestată, menționând că i-a fost încălcat dreptul la apărare, deoarece cererea privind repunerea în termenul de atac a apelului a fost examinată în lipsa recurentului și a avocatului acestuia, chiar dacă, prin cerere a fost solicitată amânarea ședinței de judecată.

La fel, a susținut că instanța de apel a examinat cerința cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului superficial, deoarece nu a luat în considerare că Sergiu Gnatiuc a aflat despre hotărârea contestată doar după ce a primit încheierea de intentare a procedurii de executare.

Mai mult, a specificat că semnătura de pe avizul de recepție prin care a fost expediat dispozitivul hotărârii primei instanțe nu este a recurentului.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea contestată a fost pronunțată la data de 21 martie 2019 și expediată în adresa părților la 03 aprilie 2019, fiind recepționată de avocatul recurentului Diana Sanduleac la 05 aprilie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.161).

În aceste circumstanțe, recursul, declarat la data de 10 aprilie 2019, este în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz se constată că prin încheierea din 21 martie 2019, Curtea de Apel Bălți a dispus respingerea cererii lui Sergiu Gnatiuc cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, restituindu-i cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, întemeindu-și concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs reține că concluziile instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Sergiu Gnatiuc în afara termenului legal și refuzul repunerii în termen a apelului sunt justificate.

În susținerea opiniei date se vor reține prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, care direct prevăd că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii, nu de la data depunerii cererii de întocmire a hotărârii integrale, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. Respectiv, aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru partea, care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă.

După cum denotă materialele cauzei dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 20 decembrie 2018 (f.d.119).

Concomitent, Colegiul reține că, cererea de apel înaintată de către Sergiu Gnatiuc împotriva hotărârii, a fost înregistrată la 12 februarie 2019 (f.d.135).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, conform art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 21 decembrie 2018, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 19 ianuarie 2019, însă având în vedere că data de 19 ianuarie și 20 ianuarie 2019 au fost zile de odihnă, ultima zi de declarare a apelului a expirat la 21 ianuarie 2019.

Mai mult, conform actelor cauzei dispozitivul hotărârii a fost recepționat de către Sergiu Gnatiuc la 02 ianuarie 2019, însă apelul a fost depus abia la 12 februarie 2019, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea vădită a termenului prevăzut de lege.

Astfel, argumentul recurentului Sergiu Gnatiuc precum că dispozitivul hotărârii primei instanțe nu l-a recepționat, deoarece semnătura de pe avizul de recepție nu îi aparține dânsului, este neîntemeiat, or, instanța de fond a expediat dispozitivul hotărârii la adresa r. XXXXX, unde își are domiciliul recurentul, conform buletinului de identitate.

La fel urmează a fi respins și raționamentul recurentului referitor la faptul că a omis întemeiat termenul de declarare a apelului pe motiv că, a aflat despre hotărârea instanței de fond abia la 06 februarie 2019 de la executorul judecătoresc, deoarece, conform legii, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Aici se menționează că, recurentul Sergiu Gnatiuc prin lege era obligat să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

Alte circumstanțe în motivarea repunerii în termen a apelului nu au fost invocate.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În acest context, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat a respins cererea de repunere în termen a apelului și corect a restituit cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de declarare, având în vedere că argumentele invocate în susținerea cererii de repunere în termen a apelului sunt neîntemeiate.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Cod de procedură civilă expres prevede că participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Argumentul recurentului Sergiu Gnatiuc cu privire la faptul că instanța de apel i-a încălcat dreptul la apărare, deoarece a examinat în lipsa sa și a avocatului cererea privind repunerea în termenul de atac a apelului, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat, or, conform materialelor cauzei se atestă că Sergiu Gnatiuc și avocatul Diana Sanduleac au fost citați legal pentru ședința judiciară din 21 martie 2019, însă recurentul nu s-a prezentat, iar avocatul a solicitat amânarea ședinței din motivul antrenării sale în alte ședințe, fără a prezenta probe în acest sens.

În circumstanțele descrise instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în cazul admiterii cererii și repunerii apelului declarat de Sergiu Gnatiuc pe rol, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sânt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Sergiu Gnatiuc, reprezentat de avocatul Diana Sanduleac.

Se menține încheierea din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Gnatiuc și Elena Gnatiuc împotriva lui Sergiu Gnatiuc cu privire la constatarea nulității certificatului de moștenitor legal, a faptului acceptării succesiunii, recunoașterea cotei-părți din patrimoniul succesoral și partajarea patrimoniului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat